

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476, s. 77.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e17633/facsimile.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1848.

Beretning

N° 12.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Sjette Møde.

Møde den 30te October.

Den af Forsamlings Secretarier for forrige Møde førte Protocoll oplæst.

Formanden tog derefter saaledes til Orde: Der indkommer jævnligt til Forsamlings trykte Skrifter til Udvalgt, hvilke jeg hidtil har påstillet at anmeldte; men det kunde maaske være ønskeligt at disse betragtes særskilt og henlægges i Forsamlings, da Kammerets vilde ønske mere Tid, end det kunde ønske påseende. Jeg skal derfor ønske at meddele Beretning om, hvad der er tilføjet Forsamlings den 30de Møde.

Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at den ærde Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amt ike Distrikt (Hall) er fremkommen med et Forslag, som han i et senere Møde vil forelægge Forsamlingen; han har Ordet.

Hall: Det Forslag, som af den ærde Formand er omstalt, og som jeg senere nærmere vil begrunde, er dette, at en Comité maatte nedlægges for at undersøge alle saadanne Oplysninger med Hensyn til de forskellige Forhold, som det maatte ønske magtsaalgende for Rigsforsamlingen at høre, og som Regeringen maatte se sig igennem til at meddele, samt for berette at afgive en fuldstændig Beretning herom til Rigsforsamlingen.

Spørgsmål: Maa jeg bede om Ordet?
Formanden: Ja det skal et formelt Spørgsmål, den ærde Rigsdagsmand agter at fremsette?

Spørgsmål: Det er for at gjøre en lignende foreløbig Anstaltelse, som den forespurgende Later, at jeg begjærer Ordet. Jeg tillader mig nemlig at ønske, at jeg paa den Tid, som af den ærde Formand nærmere maatte bestemmes, agter at bringe et Spørgsmål paa Bane, som ikke vil være saa høyt langere ud, nemlig om, hvorvidt vi under nærværende Omstændigheder kunde tage Ordet om Spørgsmålet under Behandling, eller om der ikke skulde være nødvendige Grunde forhaanden til at udsætte denne Sag indtil videre. Jeg agter, uden nu herom at udtale nogen bestemt Mening, at foreskæde, at dette Udvalgte Spørgsmål sættes under særskilt Forhandling gennem Afdelingens, og jeg har saameget mindre her villet ønske forud at ønske denne Hensigt, som jeg antager, at jeg vil komme til i Almindelighed at udtale mig om Ministeriets Ansvarlighed og Rigsforsamlings Stilling til dette, og jeg kunde da tænke mig, at Gensidigheden og Ministeriet vilde begjære Leiligheden til at udtale sig om saadanne Punkter, som vilde være nødvendige nærmere at oplyse.

Formanden: Den ærde Rigsdagsmand for Hjørring Amt ike Distrikt (Brind-Schellin) har ogsaa en Anmodning at gjøre om en Interpellation, han agter at stille til Ministeriet.

Brind-Schellin: Jeg skal blot tillade mig at ønske, at jeg i Anledning af nogle Betingelser i den Tale, hvormed Kong Oscar har stillet den svenske Rigsdag, maatte ønske at interpellere Ministeriet.

Formanden: Vi gaar dernæst over til det forespurgte Forslag til et Reglement for Forretningsordenen. Den ærde Ordfører har Ordet, (skal han ønske det). Hovrørigt er det et ærde Medlem, der har anmeldt, at han agter at gjøre nogle Bemærkninger med Hensyn til Forslaget i sin Almindelighed, nemlig den ærde Rigsdagsmand for

Kjøbenhavns 6te Distrikt (Stobbe), der ogsaa har Ordet, hvis Ordet forennes et ønske det.

Stobbe: Jeg vil kun tillade mig en almindelig Bemærkning om det forespurgte Udvalgt, navnlig i formel Henseende. Der viser sig deri en Stræben efter, saavidt muligt at holde alle fremmede Ord ude. Saaledes er Benævnelsen „Forretningsorden“ brugt i stedet for „Reglement“, „Formand“ for „Præsident“ og „Udvalgt“ i stedet for „Comité“. Det forekommer mig indlysende, som om en stor Del af de saaledes forespurgte Benævnelser ere saa almindelig kendte her i Landet, og navnlig af Standsforhandlingerne, at der, hvad Lydelighed angaar, kun er ønske meget lidt ved at ombente dem med dansk; dermaas forekommer det mig, som om ikke alle de valgte Ordførere ere lige bekendte, navnlig Benævnelsen „Udvalgt“, der vistnok er dannet af det tyske „Auswahl“ eller af det svenske „Udval“. Men da „Udvalgt“ allerede paa Dansk har en anden betydning meget forskjellig Betydning, forekommer det mig, at man heller ikke skulde have brugt det, men naar man endelig ikke vilde have Udvalgt „Comité“, bemærket Ordet „Udvalg“. For det Læste skulde jeg men, at det nævnte Princip ikke er bleven gjennemført konsekvent i det forespurgte Forslag til en Forretningsorden, det der dog er blevet holdt forskjellig fremmede Ord. Man har forment „Præsident“ til „Formand“, men „Vice-Præsident“ har man kun forment til „Vice-Formand“, hvilket tydelig viser Umuligheden af altsidel at kunne undgaa at bruge fremmede Benævnelser. Tilgættedes har man behøvet Benævnelsen „Secretarier“, som vel, naar man skulde drive Partisanismen til det Yderste, kunde være kaldet „de i Hjemmeligheder Indviede“ da jeg antager, at Benævnelsen Secretarier kommer af det franske secret, eller, dersom man vilde tage Hensyn til deres Forretninger, „Skrivere“. Heller ikke tror jeg, at man vil kunne gjennemføre dette Princip under selve Forhandlingerne, hvor Ordet som „Discussion“, „Interpellation“, vil falde Gæster i Munden og uden videre blive brugte. Endelig tror jeg ikke, at de her tilføiede nævnte Ord kunne antages at være udførlige med de almindelige parlamentariske Benævnelser, og at det derfor ingenlunde kan være nødvendigt at forsøge Udvalgt som „Præsident“ eller „Comité“. Det er ogsaa nærmest det Udvalgte i disse Forholdsregler, med hvilke jeg tror, at man bør procedere, det man enten kunde have vedblevet med at betjene sig af de hidtil brugte, om end fremmede Benævnelser, eller ogsaa overført dem alle uden Undtagelse, hvorefter man vilde have undgaaet denne Galahed og udtalt et Princip, som ogsaa i andre Henseender kunde komme til Hævdelse og vinde Bifald.

Dette var en Bemærkning, som jeg troede at maatte fremsette, uden at ville stille noget bestemt Andragende derom, dersom jeg ikke underkastedes af Andet. Jeg forbeholder mig kun, naar de respektive Paragraffer komme under Behandling, at stille de fornødne Anmodninger i sin Henseende.

Spørgsmål: Maa jeg tillade mig at spørge, om det er Meningen, at denne Sag skal behandles i en Forsamling eller i trede.

Formanden: I Anledning af det gjorte Spørgsmål maatte jeg bemærke, at det er min Mening, at dette Udvalgt skulde underkastes en foreløbig og en endelig Behandling, og at Discussionen skulde deles i flere naturlige Afdelinger, for at den et skulde fortrædes. Det er saaledes efter Måden med den ærde Ordfører, at jeg først skal sætte Forslagets Paragraffer i til 6 inclusive under Behandling under Gei for at lette Discussionen af Forslaget. Den ærde